

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 222
1 Φεβρουαρίου 2008

Κοινές διαδρομές

τέκομαι, πρὸς καιρὸ, στὴν ἐξέδρα τῆς νηφάλιας οὐδετερότητας. Δίχως παθιασμένη εὐνοία στό «προοδευτικό» κίνημα ἢ στή συνεσταλμένη «συντήρηση». Καί ὑποβάλλω κοινό, πηγαῖο, ἐρώτημα καί στή μιά καί στήν ἄλλη ἔπαλξη. Στούς μαχητές, πού καυχῶνται, μέ λόγο αὐτοθαυμαστικό, γιά τὴν εὐρύτητα τοῦ μυαλοῦ τους καί γιά τὰ σύγχρονα, προοδευτικά τους, ἀνοίγματα. Καί στούς ἀμυνόμενους, πού ταπεινωμένοι, σκύβουν τό σκυθρωπό τους πρόσωπο καί, μέ κόμπο λαλιᾶς, προσπαθοῦν νά ἀνατρέψουν τή βαρειά κατηγορία, ὅτι παραμένουν, σά στρεῖδι, κολλημένοι στήν ἀτολμία καί στήν «καθυστέρηση».

Η ἀπορία μου ἀπλή, ἀλλά καίρια. Κατὰ τούς τελευταίους αἰῶνες καί, ἰδιαίτερα, κατὰ τόν αἰῶνα, πού τόν περπατήσαμε, μέσα στίς φωτιές καί στίς ξέχειλες αἱμάτινες ἀυλακίες τῶν δύο παγκόσμιων πολέμων καί τῶν ἀσταμάτητων τοπικῶν συρράξεων, δύο κλάδοι ζωῆς ἔχουν ἰλιγγιώδη ἀνάπτυξη. Καί ἐγγράφονται στό ἡμερολόγιο τῆς ἱστορικῆς μας ἀνέλιξης, στή συνείδησή μας καί

στή διαλεκτική μας, ὡς μεγαλειώδεις, ἐντυπωσιακά ἀσυναγώνιστες, κούρσες προόδου. Ὁ ἕνας κλάδος εἶναι ἡ ἐπιστήμη, μέ τήν πολυδαίδαλη ἐξειδίκευσή της, μέ τά τολμηρά της πειράματα καί μέ τήν ἀπροσμέτρητη σώρευση γνώσης. Καί ὁ ἄλλος κλάδος, φαντασμαγορικός καί λειτουργικός, εἶναι ἡ τεχνολογία, μέ τήν ἀστείρευτη ἐφευρετικότητα της, πού ἀνανεώνει καί ἐπεκτείνει τίς ἐξυπηρετήσεις της στήν καθημερινότητα καί γίνεται ὄχημα τοῦ ἐρευνητή ἀνθρώπου καί τῆς ἐρευνητικῆς μεθοδολογίας στά μυστικά φιορδ τῆς ἀπέραντης Δημιουργίας.

Λίγη προσεκτική, ἔντιμη φωτογράφιση τῆς πολύβουνης ἐπικαιρότητας καί λίγη στοχαστική ἐπεξεργασία τῶν ἀνθρώπινων συμπεριφορῶν πείθει, πώς ἡ ἐπιστήμη καί ἡ τεχνολογία εἶναι καθολικά ἀποδεκτές. Στίς συνειδήσεις μας καί στήν ὀργάνωση τῆς ζωῆς μας δέ συναντοῦν πόρτες κλειστές. Ὅλοι ὀδεύουμε σέ κοινές διαδρομές, μέ σύμμαχους, μέ σύμβουλους καί μέ βοηθούς τούς ἐπιστήμονες καί τούς τεχνολόγους. Ὅλοι ἀξιοποιοῦμε-ὁ καθένας μας-μέ τόν τρόπο του καί μέ τίς εὐχέρειες, πού τοῦ προσφέρονται-καί τήν ἐπιστημονική γνώση καί τίς κατασκευές τῆς ἐκλεπτισμένης τεχνολογίας μας, στόν ἀγώνα καί στό μόχθο τῆς βιοπάλης ἢ τῆς εὐμάρειας. Ἀπό τά νηπιακά μας χρόνια μπαίνουμε στήν πειθαρχία τῆς σχολικῆς ἐκπαίδευσης. Καταθέτουμε κόπο καί χρόνο στήν προσπάθειά μας νά ἀνεβοῦμε τά σκαλοπάτια τοῦ ἐπιστημονικοῦ διδασκῆριου καί νά ἐνσωματωθοῦμε στήν οἰκογένεια τῶν μελετητῶν τοῦ ἄπειρου ὑλικοῦ κάλους καί τῶν «βαθέων» τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Καί ἡ κάθε μας σπουδή, ἡ κάθε μας πρόσβαση στήν κρυμμένη ἀλήθεια, ἡ κάθε ἐμπειρική ἐπαλήθευση τῶν ἀνήσυχων ὑποψιῶν μας καί τῶν ἐπίπονων πειραματισμῶν μας, ἀποβαίνει αἰτία χαρᾶς καί ὄργανο ἀναβάθμισης τῶν σχεδιασμῶν μας καί τῶν βιωμάτων μας.

Καί δέ συναντιόμαστε ὅλοι μας, μόνο, στό ἀνηφορικό μονοπάτι τῆς σπουδῆς. Συνωστιζόμαστε καί σέ μιά ἀτέρμονη οὐρά, γιά νά δρέψουμε τούς καρπούς καί τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας. Ποίος δέν κάλεσε τό γιατρό, γιά νά σκύψει στόν πόνο του; Καί ποίος δέν ἀναζήτησε τόν καταρτισμένο καί ἐνημερωμένο νομικό σύμβουλο, γιά νά ἀντιμετωπίσει τήν ὁποιαδήποτε ἐμπλοκή του;

Ποιός δέ χρησιμοποίησε τά σύγχρονα μέσα τῆς κυκλοφορίας ἢ τοῦ ταξιδιοῦ; Καί ποιός δέν πίεσε τό κουμπί τῆς ἠλεκτρονικῆς πληροφόρησης, γιά νά ἀνοίξει τή γραμμή ἐπικοινωνίας μέ ὅλα τά διαμερίσματα τοῦ πλανήτη μας; Ὅποια ἀγαθά προσφέρει ἡ ἐπιστήμη καί ὅποιες ἐξυπηρετήσεις μᾶς ἐξασφαλίζει ἡ τεχνολογία περνοῦν, καθημερινά, στή σπουδή μας καί στή χρήση μας

Διατηρεῖτε ἀμφιβολία ἢ ὑποψία, πώς ἡ «ἐπιστήμη» καί ἡ «τεχνολογία» δέν ἔχουν ἐντυπωσιάσει, δέν ἔχουν μαγέψει καί δέν ἔχουν διεγείρει τό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς γῆς μας; Τῶν πλούσιων καί τῶν φτωχῶν; Τῶν χορτασμένων καί τῶν στερημένων; Ἐχουν αἰχμαλωτίσει ὅλους ἐκείνους, πού κάνουν ὑπερχρήση τῶν ἐπιτευγμάτων τους; Καί ἔχουν ξεσηκώσει σέ ἐπιθετικότητα ἐκείνους πού, ἐξ αἰτίας τῆς ἀρπακτικῆς διάθεσης τῶν δυναστῶν τῆς σύγχρονης οἰκονομίας, μένουν δεμένοι στήν ὑπανάπτυξη ἢ στή στέρση; Ἄν, στόν εἰκοστό πρῶτο αἰῶνα, ὑπάρχουν διαμερίσματα τοῦ πλανήτη μας ἢ ὁμάδες ἀνθρώπων, πού δέν ἀπολαμβάνουν τούς καρπούς τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης καί τά ἀγαθά τῆς εὐρηματικῆς τεχνολογίας, τήν εὐθύνη δέν τή σέρνουν στά μονοπάτια τῆς ταλαιπωρίας τους οἱ στερημένοι, ἀλλά τήν περιφέρουν, ἐπιδεικτικά καί προκλητικά, οἱ ὑπερχορτασμένοι. Μέ σχηματισμένο αὐτό τόν παγκόσμιο χάρτη, πώς μπορεῖτε νά στοιχειοθετήσετε κατηγορητήριο ἐναντία στόν ὁποιοδήποτε πολίτη ἢ στό ὁποιοδήποτε στρατόπεδο «συντηρητικῶν» καί «σκοταδιστῶν»-ὅπως τούς ἀποκαλεῖτε-μέ τό σκεπτικό, ὅτι φρενάρουν τήν ἐπέκταση τῶν ἐρευνῶν καί τήν ἀξιοποίηση τῆς συναγμένης γνώσης ἢ τῆς ἐφαρμοσμένης ἐμπειρίας;

Βρισκόμαστε, λοιπόν, ὅλοι σέ κοινή διαδρομή ἀποδοχῆς καί ἀξιοποίησης τῆς «προοδευμένης» ἐπιστημονικῆς ἔρευνας καί τῆς «προοδευτικῆς» τεχνολογίας. Ἄλλά βρισκόμαστε, ταυτόχρονα-καί ἐλπίζω νά μή τό ἀμφισβητήσετε-καί σέ κοινή διαδρομή ἐπιφυλάξεων καί φόβων, πού προκύπτουν, ὀλοένα καί ἀπειλητικότεροι, ἀπό τά τολμηρά ἀνοίγματα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων καί ἀπό τή σκοτεινή ὀργάνωση καί διαχείριση τῶν μηχανῶν τῆς ἐκμετάλλευσης ἢ τῆς ἐξόντωσης. Καί αὐτή τήν πτυχή δέ δικαιοῦμαστε νά τήν ἀποσιωπήσουμε.

Τό ὄραμα τῆς Συνόδου(β)

Παρουσιάζουμε καί τό δεύτερο μέρος τοῦ κεφαλαίου «Τό ὄραμα τῆς Συνόδου» ἀπό τό βιβλίο μας «Μνησθεῖ Κύριος ὁ Θεός». Τό βιβλίο κυκλοφόρησε κατά τό προηγούμενο γύρισμα τῆς σελίδας, πού μᾶς ἔφερε ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ στόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο.

Από τή στιγμή, πού ἀποχώρησε ἀπό τόν ἀγωνιστικό στίβο ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, ἡ ἰσορροπία ἄλλαξε καί οἱ δυνάμεις ἀναπτύχθηκαν σέ ἄλλη διάταξη. Ἰσαμε τότε, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ἡ Σύνοδος ἀγωνίζονταν νά ὀργανώσουν τά διοικητικά κλιμάκια τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἀναπτύξουν τό ποιμαντικό ἔργο σέ ὅλο τό φάσμα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἀπό τόν Ἰανουάριο τοῦ 1974, πού ἀνέβηκε στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ, ἡ ὀργάνωση καί ἡ ποιμαντική φροντίδα σπρώχτηκαν στό περιθώριο καί τό βάρος τῶν μεθοδεύσεων ἔπεσε στήν προσπάθεια στήριξης τοῦ νέου καθεστώτος. Μέ ὁποιαδήποτε τακτική καί μέ ὁποιοδήποτε τίμημα.

Ἄν γιά τίς προηγούμενες δεκαετίες καί γιά τήν ἔξαετία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου μπορούμε νά μιλήσουμε γιά δυσλειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ σχήματος καί γιά

ἀνάσχεση, πού τήν προκαλοῦσαν οἱ φιλοδοξίες καί οἱ ἐμπάθειες, γιά τήν κατοπινή ἐποχή, γι' αὐτή, πού σφραγίζεται μέ τό ὄνομα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ, δέν πρέπει νά μιλάμε κᾶν γιά Σύνοδο. Ἡ Ἱερή Συνέλευση τῶν ἐπισκόπων ἔχει πέρα γιά πέρα ἀποδιοργανωθεί. Ἐχει χάσει τόν προσανατολισμό της καί τό χαρισματικό τελετουργικό της. Δέν εἶναι συνοδοιπορία καί συνεργασία ἐπισκόπων. Ἀλλά λόχος ἄφωτος, που ὑποχρεώνεται νά συντονίζεται μέ τήν αὐθαίρετη γνώμη τοῦ πρώτου ἐπισκόπου καί νά ψηφίζει σύμφωνα μέ τήν ἀνεξιχνίαστη καί ἀνέλεγκτη προσταγή του. Τό Ἱερό Πηδάλιο μέ τούς Κανόνες τῶν Θεοφρούρητων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας ἐναποτίθεται σέ περίοπτη θέση μέσα στήν αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν. Ἀλλά οἱ Ἱεροί Κανόνες ἀγνοοῦνται ἤ καί ποδοπατοῦνται ἀσύστολα ἀπό τόν πρῶτο κατά τήν τάξη ἐπίσκοπο καί καλοῦνται ἐκβιαστικά καί οἱ πολλοί νά ἀσκήσουν

μέ την ψήφο τους την ίδια κατά-
πτυστη πράξη, νά έξουδετερώσουν
καί νά έξουθενώσουν τό κύρος τών
θείων όρισμῶν.

Ἡ συντριπτική πλειονότητα τών
σημερινῶν Μητροπολιτῶν πήρε τήν
Ἀρχιερωσύνη ἀπό τό χέρι τοῦ Ἀρ-
χιεπισκόπου Σεραφεῖμ, πού κρα-
τήθηκε στόν ἀρχιεπισκοπικό θρό-
νο γιά ἕνα τέταρτο τοῦ αἰῶνα καί
συνεργάστηκε δουλικά μέ ὅλα τά
χρώματα τοῦ πολιτικοῦ φάσματος.
Οἱ πολλοί εἶναι μετριότητες. Κά-
ποιοι ἔχουν ἠθικό μητρῶο σπιλω-
μένο. Ἀρκετοί προσβλέπουν ξανά
στό πρόσωπο τοῦ προκαθήμενου,
γιά νά πετύχουν ἀντικανονική ἐπα-
ναποθέτηση σέ ἄλλη Μητροπολι-
τική περιφέρεια. Καί κάμποσοι,
πού σέρνουν μέ δυσκολία τά βήμα-
τά τους, ἐξ αἰτίας τοῦ βάρους τῆς
προχωρημένης ἡλικίας, φοβοῦνται
τή Συνοδική ἀπόφαση, πού θά τοὺς
ἀντικαταστήσει. Ἔτσι, ὅλοι αὐτοί,
στέκουν μέ βλέμμα φοβισμένο, ἔ-
τοιμοι νά συντονιστοῦν μέ τήν ἐπι-
θυμία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Δέ λει-
τουργοῦν ὡς υπεύθυνοι ἄνδρες.
Δέν ἔχουν τήν ἀναφορά τους στόν
ἀρχιποίμενα Ἰησοῦ Χριστό. Δέν ἀ-
ναδιφοῦν τήν ἱστορία, γιά νά βροῦν
τά ὑποδείγματα τῆς ἐπισκοπικῆς
ἀκεραιότητας καί γενναιότητας. Δέ
μελετοῦν τοὺς Ἱερούς Κανόνες τῆς
Ἀγιώτατης Ἐκκλησίας μας, γιά νά
προσαρμόσουν πρὸς τίς ἀποφάσεις
τῶν Μεγάλων Συνόδων τή σκέψη
τους καί τή συμπεριφορά τους.
Κυττοῦν σιά μάτια τόν πρόεδρο τῶν
Συνοδικῶν Σωμάτων. Καί εἶναι ἔ-

τοιμοι νά θυσιάσουν καί τήν ἐλευ-
θερία τῆς ἐπισκοπικῆς γνώμης καί
τήν ἀξιοπρέπεια τῆς ψήφου των,
στό βωμό τῆς σκοπιμότητας καί τῆς
ἀρχιεπισκοπικῆς εὐνοίας.

Ἡ πρόσφατη ἐκκλησιαστική ἱ-
στορία εἶναι ἐνδεικτική μιᾶς τραγι-
κῆς μεταλλαγῆς τοῦ Συνοδικοῦ θε-
σμοῦ. Δέν ὑπάρχει πνοή. Δέν ὑπάρ-
χει ἔμπνευση. Δέ διαποτίζει τίς συν-
εδριάσεις τό αἶσθημα τῆς εὐθύνης.
Δέν τηροῦνται οὔτε κἂν τά προ-
σχήματα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σερα-
φεῖμ κυκλοφορεῖ στό Συνοδικό
Μέγαρο ὡς δικτάτορας τοῦ τρίτου
κόσμου. Δίνει ἐντολές. Ἐκβιάζει
συνειδήσεις. Ὑποκαίει φιλοδοξίες.
Ἀπειλεῖ μέ τήν ὑπόμνηση φακέλ-
λων. Κραδαίνει τή μάχαιρα τῶν
σκληρῶν συνεπειῶν. Ὑποχρεώνει
στήν ἀνελεύθερη προσφορά τῆς
ψήφου. Ὑποτάσσει ὀλοκληρῆ τήν
Ἱεραρχία στό θέλημά του. Καί ὅσοι
ἀγωνίζονται νά διατηρήσουν τήν
αὐτοτέλεια τῆς ὑπευθυνότητας καί
τό σεβασμό στοὺς Ἱερούς Κανόνες
καί στίς πάνσεπτες Παραδόσεις,
χρίονται ἀντίπαλοι καί γίνονται
στόχοι τῶν βελῶν του.

Ὅποιοι ἐνδιαφερθεῖ νά ἐρευνή-
σει καί νά πληροφορηθεῖ πῶς πο-
ρεύτηκαν καί πῶς δούλεψαν ἡ Δι-
αρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος καί ἡ Σύνοδος
τῆς Ἱεραρχίας κατά τά χρόνια αὐ-
τά, ποιά θέματα μπῆκαν γιά συζή-
τηση, πόση ἄνεση δόθηκε στή δια-
τύπωση τῶν προσωπικῶν ἀπόψεων,
πῶς ἐκφράστηκε τό «συνυπεύθυνο
τῶν ἐπισκόπων», πῶς διαμορφώθη-

καν οί πλειοψηφίες καί πῶς ἔγιναν οί ψηφοφορίες, θά συναντήσῃ ἓνα χρονικό τῆς ἔσχατης ἔκπτωσης. Βία καί νοθεΐα. Ραδιουργίες καί πλαστογραφίες, Ἐκτετατὴ ποδοπάτηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Περιφρόνηση πρὸς τὰ ἱερά θέσμια. Καί ὑπεροπτική καταφρόνηση τῶν Νόμων. Γυμνή αὐθαιρεσία καί ἀνεξέλεγκτη ἀσυδοσία.

Τὴν ὥρα, πού χαράσσω αὐτές τίς γραμμές, οἱ ἐπίσκοποι, πού γιὰ εἴκοσι καί περισσότερα χρόνια μετέχουν στίς Συνόδους, ἀνταλλάσσουν τὴ μακάβρια προσδοκία: «Πότε θά πεθάνει ὁ Σεραφεΐμ, γιὰ νά μπορούμε νά ψηφίζουμε κατὰ συνείδηση».

Αισθάνομαι τὸ χρέος νά ἀποσαφηνίσω αὐτὴ τὴ μελαγχολικὴ μου κρίση. Γιατί μπορεῖ νά τὴν ἐκλάβει κάποιος μακρινός ἀναγνώστης μου, πού δέ βρίσκεται κοντὰ στὰ Συνοδικὰ σχήματα ἢ πού θά ρίξει ἐπιπόλαιη ματιά σέ τοῦτες τίς σελίδες ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑποχώρηση τοῦ τυφώνα, σάν ἄδικο ἀφορισμό. Σάν ὑπερτονισμό τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ Συνοδικοῦ πολιτεύματος, πού σφραγίζεται πάντοτε καί ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί πλέκει τὰ στεφάνια τῆς δόξας μὲ τὰ ἀγκάθια τῆς μικροπρέπειας.

Δέ θά μνημονεύσω διαδικασίες καί ἀποφάσεις, σχετικές μὲ τὸ δικό μου πρόσωπο, ἢ μὲ τὰ σεπτὰ πρόσωπα τῶν ἔντεκα συνεπισκόπων μου, πού δέχτηκαν τὸν καταγιισμό τῆς αὐθαιρεσίας ἀπὸ τὴν ὑποταγμένη στὴν ἀρχιεπισκοπικὴ μανία καί

ἐμπάθεια Σύνοδο. Θά ξεχωρίσω, ὅμως, δύο περιστατικά, πού ἀποτελοῦν τὴν εἰκόνα καί τὴν τυπολογία τῆς διαχείρισης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεΐμ.

Τὸ ἓνα περιστατικὸ εἶναι ἡ πρόωθησις ἀπὸ τὴν Πολιτεία τοῦ Νόμου, πού θέσπιζε τὸ αὐτόματο διαζύγιο. Παράγοντες τοῦ κοινωνικοῦ μορφώματος, μὲ προσωπικὴ ἱστορία ὑποπτη, μὲ οἰκογενειακὸ μητῶο ἀμαυρωμένο, θέλησαν νά φέρουν ἄνω-κάτω τὴν ἑλληνικὴ οἰκογένεια. Προσπάθησαν νά δημιουργήσουν κλίμα εὐνοϊκὸ στὴν κοινὴ γνώμη, ρίχνοντας στὰ ὄργανα τῆς Ἐνημέρωσης τὸ σύνθημα τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Κίνησαν τὸ μηχανισμό τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος. Ἐφεραν στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων Νομοσχέδιο, μὲ τὸ ὁποῖο ἄνοιγε ἡ πύλη τῆς παρανομίας καί τῆς ἀλλοτρίωσης τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου. Ἡ πρόκλησις αὐτὴ δημιούργησε ἰσχυρὴ ἀντίδραση. Οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, μὲ δημοσιεύματα καί μὲ ἐπίσημες ἀναφορές, πολέμησαν τίς καινοτομίες τῆς διαφθορᾶς καί τὸ Νομοσχέδιο, πού ἀρνήσκει τὸν ἔνοχο σύζυγο ἢ τὴν ἔνοχη σύζυγο καί ἔριχνε τὰ βάρη καί τὸ διασυρμὸ τοῦ διαζυγίου στὸν ἀνένοχο σύντροφο. Ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας βρέθηκε μπροστὰ σέ παλαιῶο ξεσηκωμό. Καί ἀναγκάστηκε νά πάρει θέση. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεΐμ κάλεσε τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀποκλειστικὸ θέμα συζήτησης τὸ αὐτόματο

διαζύγιο. Οι ανακοινώσεις, που δόθηκαν από το Συνοδικό Μέγαρο έλεγαν, ότι οι Ίεράρχες καλούνται για να μελετήσουν το πρόβλημα και για να οργανώσουν την αντίσταση. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης οι Συνοδικοί κάκισαν την πρόθεση της Πολιτείας και, όμοφωνα, ζήτησαν να μη προωθηθεί το Νομοσχέδιο για ψήφιση. Και ο ίδιος ο Σεραφείμ βλέποντας το ρεύμα των μελών της Ίεραρχίας, αναγκάστηκε να προσχωρήσει στην αποδοκιμασία του Νομοσχεδίου. Ψήφισε και αυτός όχι. Και υπόγραψε την όμοφωνη δήλωση, ότι κανένας Μητροπολίτης της Ίεκκλησίας της Ελλάδος δεν πρόκειται να δεχτεί τη ρύθμιση «του αυτομάτου διαζυγίου» και δέ θα βάλει την υπογραφή του σε διαζύγιο, που θα έκδοθει με τη διαδικασία αυτού του Νόμου. Ή απόφαση της Ίεραρχίας δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες και πέρασε στα δελτία της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου. Μόλις, όμως, διαλύθηκε το σώμα, ο Ίρχιεπίσκοπος Σεραφείμ πρόδωσε την υπογραφή του και έδωσε στα κυβερνητικά κλιμάκια το πράσινο φως, για την προώθηση του Νομοσχεδίου. Οι Ίεράρχες, από τις έπαρχίες τους, αντέδρασαν δυναμικά. Με επιστολές τους ζήτησαν να συγκληθεί και πάλι η Ίεραρχία και να αντιμετωπίσει το κυβερνητικό πραξικόπημα. Άλλά ο Ίρχιεπίσκοπος άρνήθηκε να ανταποκριθεί στο αίτημα και να στείλει μιά τέτοια πρόσκληση. Ίσχυρίστηκε ότι δεν είναι δυ-

νατό να συγκαλεϊται η Ίεραρχία σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Άφησε τα πράγματα να κυλήσουν. Τους έραστές του «αυτομάτου διαζυγίου» να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους. Την Κυβέρνηση να υποκύψει στους έκβιασμούς των ενόχων. Και τους Ίεράρχες έκτεθειμένους ενώπιον του λαού για άναξιοπιστία και για έπορκία. Και, όταν, ύστερα από σύντομο χρονικό διάστημα, έκδόθηκαν τα πρώτα διαζύγια και μερικοί Ίεράρχες, συνεπείς στους όρκους τους και στην υπογραφή τους, άρνήθηκαν να τα υπογράψουν, ένας νέος νόμος έλυνε το Γόρδιο δεσμό. Μετέφερε την άρμοδιότητα της υπογραφής από τον έπιτόπιο Μητροπολίτη στον πρόεδρο της Ίερας Συνόδου, δηλαδή στον ίδιο τον Σεραφείμ. Και ο Άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ, που είχε ψηφίσει την άρνηση, δέχτηκε να υποκαταστήσει τους άρμόδιους Μητροπολίτες και να υπογράψει αυτός τα διαβλητά διαζύγια.

Φέρνω στη δημοσιότητα και το δεύτερο περιστατικό. Πρόκειται για τη διαδικασία, που άκολογήθηκε, για να έγκαινιαστούν διπλωματικές σχέσεις με το Βατικανό. Και στην περίπτωση αυτή παίχτηκε ένα παιχνίδι, που έξαπάτησε το λαό και ζημίωσε την Ίεκκλησία.

Όταν ο Γεώργιος Ράλλης όρκίστηκε ύπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο πρωθυπουργός Καραμανλής, με ύφος έπιτακτικό, κάλεσε τον Άρχιεπίσκοπο Σεραφείμ να πάη στο γραφείο του τη μεθεπό-

μενη μέρα, γιά νά κουβεντιάσουν τό θέμα τῆς σύναψης κονκορδάτου μέ τήν ἔδρα τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος βρέθηκε σέ δυσκολία. Ἦξερε τήν τραχύτητα τοῦ Καραμανλῆ καί δέν ἤθελε νά τόν δυσареστήσει. Ἦξερε, ὅμως, καί τίς εὐαισθησίες τῶν Ἱεραρχῶν καί τίς ἀντιδράσεις τους στό ἄνοιγμα διπλωματικῶν σχέσεων μέ τό κράτος τοῦ Βατικανοῦ. Γιά νά ἀποσείσει τίς εὐθύνες καί νά παρουσιαστεῖ στόν Καραμανλή ὡς φορέας τῶν ἀπόψεων τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, κάλεσε τηλεγραφικά τούς Συνοδικούς σέ ἔκτακτη συνεδρίαση τήν ἐπόμενη μέρα. Ἡ συζήτηση ἦταν ἔντονη. Ἡ ἄρνηση ὁμόφωνη. Ψήφισαν ὅλοι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέ δέχεται τήν ὑπογραφή κονκορδάτου. Τήν ὁμοφωνία τῶν δώδεκα Συνοδικῶν μελῶν τήν ἐνίσχυσε μέ τήν προσωπική του ψήφο καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ. Ψήφισε μέ τά δύο του χέρια τό «ὄχι». Τή δευτέρα μέρα, μαζί μέ μιά μικρή συνοδική ἀντιπροσωπεία, ἐπισκέφθηκε τόν πρωθυπουργό. Μέ σύντομη προσλαλιά ἀνακοίνωσε τήν ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Τό κοφτό, τό ἀπόλυτο «ὄχι». Ὁ Καραμανλῆς ὀργίστηκε. Μίλησε ἔντονα καί περιφρονητικά στόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας. Καί, τελικά, τόν ξαπόστειλε. Τό βράδυ, τά ραδιόφωνα καί οἱ τηλεοράσεις ἀνακοίνωσαν, ὅτι ἀναβλήθηκε ἡ λήψη ἀποφάσεως στό θέμα τοῦ κονκορδάτου.

Μετά τήν ἀνακοίνωση αὐτή οἱ

συνοδικοί ἠρέμησαν. Πίστεψαν, ὅτι ἡ κρατική ἀδελφοποίηση μέ τήν ἐκκοσμικευμένη Ρωμαιοκαθολική ἡγεσία ἀνακόπηκε. Ὅτι ἡ ὁμόφωνη Συνοδική ἀπόφαση στάθηκε φραγμός στίς προθέσεις τοῦ πρωθυπουργοῦ νά κουβαλήσει Ρωμαιοκαθολικούς διπλωμάτες στήν πόλη τῶν Ἀθηνῶν. Δέν ὑπολόγισαν, ὅμως, τίς μυστικές διαβουλεύσεις τοῦ προέδρου τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ.

Πέρασαν περίπου τρεῖς μῆνες. Μόλις τό θέμα φάνηκε νά παγώνει καί νά ξεχνιέται, ἐμφανίστηκε στήν ἑλληνική πρωτεύουσα μιά σκοτεινή προσωπικότητα, πού κείνη τήν ἐποχή βρισκόταν κάτω ἀπό κάθε παρασκηνιακή δολοπλοκία, ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνας Μελίτων. Μέ κρατική ὑποκίνηση, ὁ Μελίτων κατάστρωσε μιά συνέντευξη, πού τή διαμόρφωσε νά ταιριάζει στή χεῖλη τοῦ Σεραφεῖμ. Μέ τό κείμενο αὐτό φαινόταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νά ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ σύναψη διπλωματικῶν σχέσεων τῆς ἑλληνικῆς Κυβέρνησης μέ τό Βατικανό καί ἡ ἀνταλλαγή πρεσβευτῶν εἶναι καθάρᾳ πολιτικό θέμα. Δέν ἔχει καμμία προέκταση, πού νά τέμνεται μέ τίς ἐκκλησιαστικές δικαιοδοσίες. Καί σάν πολιτικό θέμα δέν ἐνδιαφέρει καθόλου τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἄποψη αὐτή ἐρχόταν σέ ἀντίθεση μέ τήν ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, πού τήν εἶχε ἐπισημοποιήσει μέ τήν ψήφου του ὁ Σεραφεῖμ. Ἐμφανίστηκε, ὅμως, στόν ἑλληνικό Τύπο, χωρίς νά

προβληθεῖ, σέ ἀντίστοιχη στήλη καί ἡ Συνοδική ἀπόφαση. Ὁ κρατικός μηχανισμός τήν ἐπικρότησε καί τήν ὑπομνημάτισε. Τήν παρουσίασε σάν προοδευτικό ἐκκλησιαστικό ἄνοιγμα στόν κόσμο τῆς Δύσης. Καί μέ φόνητο αὐτή τήν ἀλλοπρόσαλλη γνωμάτευση, προώθησε τήν ὑλοποίηση τῶν σχεδίων του. Ἐπικύρωσε τή συμφωνία μέ τό Βατικανό. Καί ἄνοιξε τίς πύλες γιά τήν εἴσοδο τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων του στόν ἑλληνικό χῶρο. Ἡ Ἱερά Σύνοδος, πού εἶχε ψηφίσει ὁμόφωνα τήν ἄρνηση, δέν μπόρεσε νά ἀντιδράσει. Ὁ Σεραφεῖμ δέ δέχτηκε νά ἐγγράψει τό θέμα στήν ἡμερησία διάταξη. Καί στούς Συνοδικούς δέν ἐπιτράπηκε νά ἀντιδράσουν. Οἱ «ἡμέτεροι» συντονίστηκαν ἀπόλυτα. Οἱ λίγοι «ἀντιφρονουῦντες» δέν εἶχαν τρόπο νά φέρουν τό θέμα σέ ἐπανεξέταση. Οἱ εὐρύτεροι ἐκκλησιαστικοί κύκλοι, πού δέν εἶχαν ἐξάρτηση ἀπό τό μηχανισμό τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπαναστάτησαν. Ἀλλά ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦς ἀντιμετώπισε μέ ὄπλο τήν περιφρόνηση. Ἄφησε τό θόρυβο νά καταλαγιάσει. Καί τήν ἀντίδραση νά σβῆσει μέσα στήν παγερή σιωπή του.

Τά ὅμοια παραδείγματα εἶναι πολλά. Καί οἱ συνέπειες στήν ἀτμόσφαιρα καί στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τρομακτικές. Οἱ ἐξουσίες ἔχουν συγκεντρωθεῖ σέ ἓνα πρόσωπο. Οἱ κόλακες ἔχουν περιστοιχίσει τόν ἀποφασιστικό παράγοντα. Θυμιάζουν τίς ἀδυναμίες καί τρυ-

γοῦν τά ἀξιώματα. Οἱ ἔντιμοι, μέ τήν εὐαίσθητη συνείδηση καί τήν ὑπεύθυνη γνώμη ἀπωθοῦνται στό περιθώριο. Οἱ ἀποφάσεις παίρνονται στό παρασκήνιο. Ἡ χαρισματική, Εὐχαριστιακή κοινωνία συμπνίγεται μέσα στούς ἀτμούς τῶν παθῶν καί τῶν φιλοδοξιῶν.

Η ὑποβάθμιση καί ἡ ἔκπτωση τῆς Συνόδου σέ κοσμικό, ἐξουσιαστικό κλιμάκιο προδίδεται ἐμφαντικά στή διαδικασία ἐκλογῆς τῶν νέων ποιμένων. Οἱ στιγμές αὐτές, οἱ πιά ἱερές στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, οἱ πιά κρίσιμες γιά τήν αὐριανή πορεία τοῦ Σώματος, καταντοῦν ἐφιαλτικές. Τό Ἅγιο Πνεῦμα κλειδώνεται ἔξω ἀπό τό προβληματικό Συνοδικό κτίριο. Ἡ συνειδησιακή εὐαισθησία ναρκώνεται. Τό ἐνδιαφέρον γιά τό ἀπορφανισμένο ποίμνιο ἐξανεμίζεται. Καί τά πάθη καί τά συμφέροντα γίνονται οἱ κυρίαρχοι παράγοντες στήν ἀνάδειξη τῶν νέων μελῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας.

Ἐπειδή ἔζησα καί στιγμές ἔξαρσης καί ὄρες φρίκης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νά τό καταθέσω. Στό σύντομο ἰντερμέτζο τῆς παρουσίας τοῦ Ἱερωνύμου στό θρόνο τοῦ Προκαθημένου, ἡ ἐκλογή τῶν νέων ποιμεναρχῶν ἦταν μιά ἱεουργία. Μέ προσευχή καί μέ φόβο Θεοῦ. Μέ λαχτάρα νά ἐκλεγοῦν οἱ ἄριστοι καί νά συγκροτηθῇ μιά Ἱεραρχία ἱκανή νά ἀντιμετωπίσει τόν τυφῶνα τῆς ἀθεΐας καί τίς ἐπιθέσεις τῶν χθόνιων σχηματισμῶν. Δέν μπορῶ νά διακηρύξω, πώς δέν ἔγιναν λάθη

κείνη τήν εποχή. Μπορώ, όμως, νά βεβαιώσω, ότι πρυτάνευε μιά ενεργοποιημένη αίσθηση ευθύνης και ότι οί αναζητήσεις αφήνονταν στην πρωτοβουλία και στην εμπνευση του Παναγίου Πνεύματος. Ὁ Ἱερόνυμος ἦταν ὁ ἴδιος ἄνθρωπος πολλῆς προσευχῆς. Καί τά μεγάλα θέματα τῆς Ἐκκλησίας τά ἀπόθετε μέ ἐμπιστοσύνη στά πόδια του Σταυρωμένου Κυρίου. Ἔτσι, ὅταν ἔφτανε στήν ὥρα τῶν ἐπισκοπικῶν ἐκλογῶν, δέν ἐπηρεάζοταν ἀπό τά προσωπικά του αἰσθήματα ἢ ἀπό τίς πρόχειρες καί μεροληπτικές εισηγήσεις τῶν φίλων του. Παραδινόταν στή χειραγωγή του Παναγίου Πνεύματος. Ἄκουγε τίς μαρτυρίες τῶν συνεπισκόπων του. Ἐρευνοῦσε καί τίς πληροφορίες, πού ἔφταναν ἀπό τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα. Καί ζητοῦσε καί ἀπό τούς Συνοδικούς ἀδελφούς του νά πράξουν τό ἴδιο. Νά μήν ἀναζητήσουν τούς νέους ποιμενάρχες στόν ἐσμό τῶν κολάκων. Νά μήν καμφθοῦν κάτω ἀπό τίς πιέσεις τῶν φίλων. Νά μήν στηριχτοῦν στίς προσωπικές ἐκτιμήσεις ἢ στίς ἀντιπάθειες. Ἄλλά νά δώσουν τήν ψῆφο τους σέ κείνους, πού εἶναι ἀφοσιωμένοι στήν ἱερατική διακονία καί ἐργάζονται ταπεινά στόν ἀμπελῶνα του Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ διάδοχη κατάσταση, ἄλλαξε τό κλίμα. Ἀδιαφόρησε γιά τή θερμή καί ἔμπονη κλήση του Ἁγίου Πνεύματος. Λησμόνησε πώς ἡ ἀνάδειξη τῶν ποιμένων ἐντάσσεται στήν Εὐχαριστιακή ἐπίκληση τῆς θείας

Χάριτος. Φίμωσε τίς ἀγιοπατερικές φωνές τῶν Ἱερῶν Κανόνων, πού καθορίζουν τά πλαίσια, τίς προϋποθέσεις καί τή διαδικασία τῆς ἐκλογῆς καί τῆς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων. Προσπέρασε περιφρονητικά τίς διαμαρτυρίες του ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, πού ἀρνήθηκε ὑποταγή στούς ἀνάξιους καί ζήτησε μέ ἐπιμονή καί μέ ἐναγώνια ἰκεσία ἄξιους ποιμένες, τροχιοδρομημένους στίς προδιαγραφές τῶν ἁγίων Πατέρων. Καί ἄρχισε νά ἀναζητάει τούς Ἱεράρχες τῆς τρίτης χιλιετίας ἀνάμεσα στίς μετριότητες καί μέσα στό βοῦρκο. Κυριάρχησε ἡ νοοτροπία τῆς ὑπερεξουσίας, πού θέλει τούς πάντες σέ στάση προσοχῆς καί σέ σχῆμα ὑποταγῆς. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς μετριότητας ἀγωνίστηκε νά βρεῖ ἐκείνους, πού εἶναι ἔτοιμοι νά κάμψουν τόν αὐχένα καί νά ἀποδεχτοῦν δουλικά τήν προσταγή του εὐεργέτη. Στράτευσε τούς κόλακες. Ἀνέβασε στά ὕψη τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς τούς φορτωμένους μέ τή λαϊκή κατακραυγή. Ὑποδέχτηκε στήν αἴθουσα τῶν Συνοδικῶν συνεδριάσεων τούς «ἀφωνότερους ἰχθύων καί ἀπραγότερους βατράχων». Ἐφτιασε μιά Ἱεραρχία, πού μπορεῖ μόνο νά ἐκφωνεῖ τό «ναί», ὅταν ἐκεῖνος δίνει τό πρόσταγμα.

Σ' ἓνα μακρινό παρατηρητή θά φανοῦν ὑπερβολικές αὐτές οἱ διαπιστώσεις. Ἴσως καί ἐκφραστικές προσωπικῆς πικρίας. Σέ κείνον, ὅμως, πού παρακολούθησε ἀπό κοντά γεγονότα καί πρόσωπα, στό

λειτουργό ή στο μέλος της Έκκλησίας, πού επενδύει την αγάπη του και τον πόνο του σε προσευχή, ή προσωπική του εμπειρία τον έχει αναγκάσει πολλές φορές να σκύψει το κεφάλι από αγωνία και από ντροπή. Η διαδικασία εκλογής των νέων ποιμένων έχει εκπέσει σε κοσμική συναλλαγή και σε συνωμοτικό σύστημα κατακράτησης της εξουσίας.

Θά διασώσω από τη λήθη δυό ντοκουμέντα. Στις πρώτες εκλογές του 1974, εμφανίστηκε ο Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ίάκωβος και με ύφος πικρής ειρωνείας διαμαρτυρήθηκε. Είπε στο άκρωτηριασμένο συνέδριο των Αρχιερέων, ότι οι εκλογές είναι προκατασκευασμένες. "Ότι δυό μέρες πριν από τη συνεδρίαση της πλασματικής Ίεραρχίας έγινε σύσκεψη στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Προσκαλεσμένοι ήταν οι φίλοι και οι ενοημένοι του νέου Αρχιεπισκόπου. Αυτοί, πού τον ψήφισαν, με αντίλλαγμα την προσωπική τους μετάθεση σε μεγαλύτερη Μητρόπολη ή την επισκοποποίηση κάποιου ύποτακτικού τους ρασοφόρου. Και εκεί ρυθμίστηκαν όλα. Ποιοί θά εκλεγούν. Ποῦ θά πάει ο καθένας. Ποιά Μητρόπολη θά πληρωθεῖ με μετάθεση και ποιά με εκλογή. Διάβασε, μάλιστα και τον κατάλογο των ύποψηφίων, πού ήταν χρισμένοι και ἐνημερωμένοι. "Αφοῦ, λοιπόν, τά κανονίσατε όλα, ἐρήμην της Ίεραρχίας, εἶπε ο Μυτιλήνης Ίάκωβος, τί νόημα έχει ἡ σημερινή

ψηφοφορία; Δέν εἶναι ἐμπαιγμός του Παναγίου Πνεύματος; Δέν εἶναι τέχνασμα και περιφρόνηση πρὸς τοὺς ἐκλέκτορες;

Στὴν αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων ἔγινε σεισμός. Ὁ προκαθήμενος, ὅμως, δέν ἄφησε νά ἐπεκταθεῖ ἡ συζήτηση. Μὲ ἄμεση ἐπέμβαση διέταξε νά στηθεῖ ἡ κάλλη. Καί νά προχωρήσει ἡ ψηφοφορία. Καί τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἐκεῖνο, πού τὸ εἶχε καθορίσει ἡ μυστική σύσκεψη στό γραφεῖο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου και τὸ εἶχε προανακοινώσει με τὴν πικρὴ ἀνακοίνωσή του ὁ Μυτιλήνης Ίάκωβος.

Τὸ δεύτερο ντοκουμέντο εἶναι ἡ σωρεία τῶν καταγγελιῶν, γιά κληρικούς, πού τά ὀνόματά τους εἶναι γραμμένα στὸν κατάλογο τῶν ἐκλογίμων και πού στέκουν στὴν οὐρά και περιμένουν τὴν πρόκριση και τὴ χειροτονία στὸν τρίτο βαθμὸ της Ίερωσύνης. Οἱ ἐφημερίδες γράφουν και ἱστοροῦν τά ἀνόσια κατορθώματά τους. Οἱ τηλεράσεις βοοῦν. Ὁ λαός μπαίνει στή δοκιμασία της προσμονῆς. Ἀναμένει τὴν ἐνεργοποίηση τῶν Συνοδικῶν ὀργάνων και τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σκανδαλοποιῶν. Τὴν κάθαρση τοῦ σώματος τῶν λειτουργῶν ἀπὸ τά μιάσματα. Καί ἐμβρόντητος πληροφορεῖται, ὅτι ἡ Ίερά Σύνοδος της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, ἀντί νά τιμωρήσει τοὺς ἐπίορκους ρασοφόρους, τοὺς ἀνύψωσε στὴν τιμὴ του ἐπισκόπου και τοὺς τοποθέτησε σε νευραλγικές θέσεις.

Ἡ χαμηλὴ στάθμη της σημερινῆς

Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας εἶναι τό τραγικώτερο κατασκεύασμα τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Ἡ θεολογική συγκρότηση τῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐπικίνδυνα χαμηλή. Τό ἦθος σέ ἀμφισβήτηση. Οἱ δυνατότητες ποιμαντικοῦ ἔργου κάτω ἀπό τή γραμμή τῆς μειριότηας. Τό ἄνοιγμα στό σημερινό ἄνθρωπο καί στά ποικίλα προβλήματα του περιορισμένο. Καί ὁ δεσμός μέ τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σέ ἀμφισβήτηση.

Σημειῶνω τό γεγονός, ὅτι γιά πρώτη φορά στά χρονικά τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας φτάσαμε νά βλέπουμε ἔξω ἀπό τό κτίριο τῶν Συνοδικῶν διασκέψεων παραταγμένες τίς ἔνοπλες δυνάμεις τῆς καταστολῆς. Οἱ πατέρες τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ ἀντί νά συγκροτήσουν Σύνοδο, γιά νά ἐπικαλεσθοῦν τό φωτισμό τοῦ Παναγίου Πνεύματος, νά ἀναζητήσουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί νά δώσουν μήνυμα ἀλήθειας στό λαό, ἀποφασίζουν δικτατορικά καί προκαλοῦν μέ τίς ἀποφάσεις τους τό δημόσιο αἶσθημα. Καί ἐπειδή γνωρίζουν, ὅτι ἡ πρόκληση δέν πείθει τόν ἀνήσυχο λογισμό καί δέ λυγίζει τή συνείδηση, καλοῦν τά ΜΑΤ, γιά νά τούς προστατέψουν ἀπό τή λαϊκή ὀργή καί νά τούς διευκολύνουν στό ἔργο τῆς συναλλαγῆς καί τῆς παρανομίας.

Σύνοδος ἐκκλησιαστική καί ΜΑΤ εἶναι δύο πραγματικότητες, πού δέν συνταιριάζονται. Ἡ Σύνοδος εἶναι μιά πνευματική πράξη. Εἶναι ἱεραρχία. Πεντηκοστή. Τά ΜΑΤ

εἶναι βία. Κρατική ἐπιβολή. Ἄν οἱ ποιμένες ἔχουν τήν ἀνάγκη τῆς βίας, γιά νά ἐπιβάλουν τίς ἀποφάσεις τους, τότε δέν εὐαγγελίζονται στό λαό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀσκοῦν ἐκβιαστική ἐξουσία καί ἀναστατώνουν τό ποίμνιο.

Σέ συνάρτηση μέ τήν ἐκβιαστική ἐπιβολή τῶν ἀλλόκοτων Συνοδικῶν ἀποφάσεων, βρίσκεται καί ἡ ἀκατάσχετη προβολή τοῦ χρέους τῆς ὑπακοῆς καί τῆς ὑποταγῆς.

Ὅταν ἡ Σύνοδος ἐμπνέει, δέν ἐπιστρατεύει μήτε τή βία μήτε τήν ἀδιάκοπη ὑπόμνηση τῆς ὑπακοῆς. Τά πρόσωπα λάμπουν. Τά ὑποδείγματα φωτίζουν. Οἱ ἀναλύσεις πείθουν. Οἱ ἀποφάσεις καθοδηγοῦν. Καί ἡ συμπαρατάξη τοῦ λαοῦ γύρω ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ἡγεσία εἶναι αὐθόρμητη. Τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐπικυρώνουν τίς συνοδικές ἀποφάσεις μέ τό «ἀμήν», μέ τήν κατάφαση καί τήν ὀλοκάρδια ἀποδοχή καί ἐντάσσονται στήν ὁμοφωνία τοῦ πνεύματος καί στό σύνδεσμο τῆς εἰρήνης.

Κατά τήν προβληματική εἰκοσαετία χάθηκε ἡ ἔμπνευση καί ἐφανίστηκαν τά κηρύγματα τῆς ὑπακοῆς. Ὁ παγωμένος καί προβληματισμένος λαός βομβαρδίζεται μέ τήν ὑπόδειξη τῆς ταπείνωσης καί τῆς συμμόρφωσης στίς Συνοδικές ἀποφάσεις. Ὅποιες καί ἂν εἶναι. Ὅσοδήποτε παράλογες καί ἂν ἀποδεικνύονται. Δέν τοῦ ἀναγνωρίζεται τό δικαίωμα τοῦ λόγου. Δέν τοῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκηση τῆς κριτικῆς. Δέν τοῦ παραχωρεῖται ἡ εὐχέ-

ρεια τῆς ἀμφισβήτησης. Ἡ ἐξουσία ἀποφασίζει καί διατάσσει. Καί ὁ λαός εἶναι ὑποχρεωμένος νά ὑποκύπτει καί νά συμμορφώνεται.

Ἡ ἀποφυγή τοῦ ἀνοικτοῦ καί γόνιμου διαλόγου μέ τά εὐρύτερα στρώματα στά θέματα τῶν Συνοδικῶν προβληματισμῶν καί τῶν Συνοδικῶν ἀποφάσεων καί ὁ ὑπερτονισμός ἀπό τό ἐπισκοπικό σῶμα τοῦ χρέους τῆς τυφλῆς ὑπακοῆς κλονίζει τά θεμέλια τῆς Ὁρθόδοξης ἐκκλησιολογίας καί καταλύει τή διαλεκτική τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος. Ἡ Σύνοδος αὐτονομεῖται ἀπό τή σύναξη τῆς Ἐκκλησίας καί ὑπερψώνεται σέ κλειστό καί αὐταρχικό διοικητικό σῶμα. Καί ὁ λαός ἀποξενώνεται ἀπό τή Σύνοδο τῶν πατέρων καί ποιμένων καί ὑποβιβάζεται σέ δουλικό ἀποδέκτη τῶν ἐντολῶν. Δέν ἔχει μπροστά του τούς ἀγαπητούς καί σεβάσιμους Ἱεράρχες του, πού προσεύχονται, προσφέρουν τά δῶρα τῆς Εὐχαριστίας, διαλέγονται, διδάσκουν τή συναγμένη Ἐκκλησία καί *ὀρθοτομοῦν τόν λόγον τῆς ἀληθείας*. Ἀντιμετωπίζει τούς κοσμικούς ἀξιωματούς, πού ἀποφασίζουν ἐρήμην τῶν ἀπληροφόρητων μαζῶν. Πού κλείνονται στήν αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων καί συναλλάσσονται μεταξύ τους. Πού μοιράζονται τίς ἀρμοδιότητες καί καρπώνονται τά ὀφέλη. Ἡ συνείδηση τοῦ πιστοῦ λαοῦ, πού ἐξαγιαάζεται καί φωτίζεται μέσα στήν Εὐχαριστιακή πληρότητα καί στή χαρισματική προσέγγιση τῶν ἱστορικῶν γεγονό-

των, στραγγαλίζεται. Δέν ἀφήνεται νά λειτουργήσει. Νά μετάσχει στή διαδικασία τῆς Συνοδικῆς καταύγασης. Νά ἀφομοιώσει τήν καθαρῆ διδαχή καί νά ἀποδεχτεῖ ὀλοκάρδια καί συνειδητά τήν ἐπισκοπική ἀπόφαση. Ἡ νά ἐκφράσει ἐλεύθερα τίς ἐπιφυλάξεις του καί τίς ἀντιρρήσεις της. Νά κοινοποιήσει δίχως φόβο τόν ἐσωτερικό κραδασμό καί τήν ἀδυσώπητη ἀμφιβολία. Νά πεῖ τό «ναί» ἢ τό «ὄχι». Τό «ἀμήν» στήν τελετουργία τοῦ Συνοδικοῦ διαλόγου ἢ τό «οὐ» στήν αὐθαιρεσία καί στήν παραβίαση τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ τυφλή ὑπακοή, ἔτσι, ὅπως κηρύσσεται καί ὅπως ἐπιδιώκεται ἀπό τούς σημερινούς ποιμένες, εἶναι ἡ εὐγλωττότερη ἀπόδειξη τοῦ ἐκτροχιασμοῦ τῶν Συνοδικῶν ὀργάνων. Τοῦ ὑποβιβασμοῦ των σέ κοσμικά συνέδρια ἐξουσίας καί καταπίεσης.

Ἡ Σύνοδος εἶναι πράξη τῆς Ἐκκλησίας. Καί μόνο ὡς πράξη τῆς Ἐκκλησίας μπορεῖ νά λειτουργήσει. Ὡς Θεοφάνεια καί ὡς ἀποκάλυψη τοῦ Θεϊκοῦ θελήματος σ' ὀλόκληρο τό σῶμα. Στιούς ποιμένες καί στό ποίμνιο. Στιούς ἐπισκόπους, στούς πρεσβυτέρους, στούς διακόνους, καί στόν τελευταῖο πιστό, πού ὑψώνει τά χέρια του καί τήν καρδιά του καί ζητάει τήν ἔλλαμψη τοῦ Παρακλήτου. Ὡς παρουσία καί ὡς ἐνέργεια ζωτική καί δραστική τοῦ Πνεύματος τῆς ἀληθείας στήν Πασχάλια παρεμβολή τῶν λυτρωμένων *τιμῶ αἵμαι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καί ἀσπίλου Χρι-*

στοῦ» (Α΄ Πέτρ. α΄ 19). Καί αὐτά τὰ σημάδια τῆς κοινωνίας καί τῆς ἀλληλοπεριχώρησης πρέπει νά τὰ διακρίνει ὁ λαός. Νά τὰ ἀποδέχεται καί νά τὰ βιώνει. Καί νά ἀσπάζεται ἐλεύθερα καί ὀλόψυχα τό περιεχόμενο τῆς διδαχῆς καί τήν ἀπόφαση τῆς σοφῆς διακυβέρνησης.

Ἄλλωστε, τὰ μηνύματα, πού φτάνουν ἀπό τὰ βάθη τῆς ἱστορίας, μᾶς δίνουν αὐτό τό δίδαγμα. Σύνοδοι, πού πραγματοποιήθηκαν μέ τρόπο ἀνώμαλο καί προσπάθησαν νά ἐπιβληθοῦν μέ μέσα ἐκβιαστικά, δέν ἔγιναν ἀποδεκτές ἀπό τό λαό. Ἦ διαγράφηκαν ἤ στιγματίστηκαν. Μερικές ἔμειναν καταχωρημένες στή συνείδηση τοῦ πληρώματος καί στό βιβλίο τῆς ἱστορίας μέ ἐπίθετα ἀρνητικά καί δηλωτικά τοῦ πονηροῦ πνεύματος, πού κινήθηκε στήν ὀργάνωσή τους καί στή διαμόρφωση τῆς ἐτυμηγορίας τους. Σύνοδοι, πού ἀνοίχτηκαν στό λαό μέ ἀγάπη καί μέ πνεῦμα σεβασμοῦ στίς προσωπικότητες τῶν λογικῶν προβάτων, ἀνυψώθηκαν στήν περιωπή τῶν Θεόπνευστων Συναγωγῶν καί τῶν ἀταλάντευτων μαρτύρων τῆς ἀληθείας καί τῆς ἀγιότητος.

Γνήσια συνοδική διάσκεψη, ἀντίγραφο τῶν φωτισμένων Συνοδικῶν συνάξεων, πού ἔγιναν δεκτές ἀπό τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁμολογῶ, πώς δέν τή γνώρισα στή μακρά περίοδο τῆς ἀρχιερατείας μου. Ἡ Σύνοδος, πού θά εἶναι γέννημα τῆς Πεντηκοστῆς καί πράξη τῆς Ἐκκλησίας ὅλης, εἶναι μέσα μου κρυφή λαχτάρα. Νοσταλγία ἀνεκπλή-

ρωτη. Ἐμπειρία ἄγνωστη. Τή βλέπω νά φωτίζει τήν ἱστορία. Καί νά μὴ λειτουργεῖ στήν ἐποχή μου. Νά φέρνει σέ συμφωνία καί σέ ἀρμονία ἀγίους ποιμένες καί πιστό ποίμνιο καί νά μὴ δένει σέ ἐνότητα τό σημερινό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Κρατάω τή νοσταλγία καί τήν ἐπενδύω μέ τήν ἀναιμική μου ἰεσοσία. Παρακαλῶ τόν Κύριο νά ἀξιώσει τήν Ὁρθόδοξη ἑλληνική Ἐκκλησία νά γευτεῖ τή χαρά μιᾶς ἀγιοπνευματικῆς Σύναξης, πού ὁ λαός θά τήν ἀποδεχτεῖ ἐγκάρδια καί θά τήν ἀποκαλέσει γνήσια καί ὀδηγητική Σύνοδο.

**Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ**

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

τὸ ἐξ Ἀνατολῆς φῶς...

«ΤΟ ΝΗΣΙ»

μία ταινία - μήνυμα πνευματικότητας
ἀπὸ τὴ σημερινὴ Ρωσία

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 2006 κυκλοφόρησε στὴ Ρωσία μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ἡ ταινία τοῦ ρώσου σκηνοθέτη Παύλου Λουγγίν «ΤΟ ΝΗΣΙ».

Δὲν ἔχω τὴν ἱκανότητα τοῦ κριτικοῦ κινηματογράφου, γιὰ νὰ παρουσιάσω τὸ ἔργο τοῦ σκηνοθέτη καὶ τὰ βαθειὰ νοήματα, τὰ ἀνθρώπινα, πνευματικὰ καὶ πλήρως θεολογημένα, πού συνθέτουν τὸ μήνυμα τῆς ταινίας πρὸς τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θὰ μεταφέρω ἐδῶ μερικὰ ἀπὸ τὰ ὅσα ἔχω διαβάσει στὶς ρωσικὲς ἱστοσελίδες, πού πραγματεύονται τὴν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς ταινίας.

Ἡ ταινία μᾶς παρουσιάζει ἓνα ἐπεισόδιο τοῦ Β΄ Παγκόσμιου Πόλεμου σὲ νησὶ στὴ Λευκὴ Θάλασσα, ὅπου ἀρχίζει ἡ τραγωδία ἑνὸς νεαροῦ ρώσου ναύτη, πού τὸν ἐξαναγκάζουν οἱ Γερμανοὶ νὰ ἐκτελέσει τὸν ἀξιωματικὸ του γιὰ νὰ τοῦ χαρίσουν τὴ ζωὴ.

Στὴ συνέχεια, ἡ ταινία μᾶς μεταφέρει στὸ ἔτος 1974 σ' ἓνα μοναστήρι τῆς ἰδίας περιοχῆς, ὅπου ὁ νεαρὸς ναύτης ὡς μοναχὸς Ἀνατόλιος τώρα, προσπαθεῖ νὰ ξεπεράσει μὲ τὴν «προσευχὴ τῆς καρδιάς» τὸ βαθὺ τραῦμα τῆς ἐνοχῆς γιὰ τὸ ἀμάρτημα τοῦ φόνου.

Θὰ παρουσιάσω, στὸν περιορισμένο χῶρο τοῦ σημειώματος, ὀρισμένες σκέψεις τῶν συντελεστῶν τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐπιτυχίας, πού καὶ οἱ τρεῖς εἶναι βαπτισμένα μέλη τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας:

Ὁ σεναριογράφος Δ. Σόμπολεβ, στὸ ἐρώτημα σὲ ποιὸς ἀπευθύνεται ἡ ται-

νία, σχολιάζει: «Κατὰ τὴν ἀποψή μου ἡ ταινία ἀπευθύνεται στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τοὺς ὁποίους τὸ αἶσθημα ἐνοχῆς ἔχει κάποια σημασία, διότι ἡ ὑπαρξη αὐτοῦ τοῦ αἰσθήματος, ὅπως καὶ τῆς συνειδήσεως, ἐπιτρέπει στὸν κόσμο νὰ βρῆκε τὴν ἰσορροπία του».

Ὁ σκηνοθέτης Πάβελ Λουγγίν, πού γιὰ πρώτη φορὰ ἀσχολήθηκε μὲ ἐκκλησιαστικὸ θέμα, παρατηρεῖ: «Ὁ θεατὴς αὐτῆς τῆς ταινίας εἶναι ὁ βασανιζόμενος ἄνθρωπος πού δὲν ἔχασε τὴν ἐλπίδα νὰ βρεῖ τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Μοῦ φαίνεται ὅτι οἱ ἱκανοποιημένοι Χριστιανοὶ δὲν θὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ταινία ὅπως καὶ οἱ ἱκανοποιημένοι ἀθεῖσταί. Δὲν εἶχε πεῖ καὶ ὁ Μπερντιάεφ ὅτι στὴν ἐποχὴ μας ὁ βασανιζόμενος ἀθεῖστης εἶναι πιὸ κοντὰ στὸν Θεό, παρὰ ὁ ἱκανοποιημένος Χριστιανός».

Ὁ Πέτρος Μάμονοβ (π. Ἀνατόλιος) -πρώην ροκᾶς καὶ πάνκ, καὶ σήμερα πισταὸς Χριστιανὸς -σχολιάζει: «Ὅταν ὁ καλλιτέχνης -ἄνθρωπος πιστὸς -ἀρχίζει νὰ τραγουδάει ἢ νὰ ζωγραφίζει πίνακες περὶ Θεοῦ, τοῦτο κατὰ κανόνα καταλήγει σὲ ψεῦτισμα. Ἄς δουλέψει ὅπως θέλει, μὲ τὴν διαίσθησή του, καὶ ἡ πίστη του καὶ ὁ Θεὸς μέσα του κατὰ κάποιον τρόπον θὰ παρουσιασθοῦν. Καὶ ὁ Λουγγίν (ὁ σκηνοθέτης) κατάφερε ἔτσι νὰ ἀποφύγει τὸ κίτς».

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ 2007 ἔγιναν πολλές συναντήσεις καὶ συζητήσεις μὲ συμμετοχὴ τοῦ εὐρύτερου κοινοῦ, πάνω στὸ γεγονός καὶ τὸ φαινόμενο τῆς δημιουρ-

γίας ένδς βαθειὰ ἐκκλησιαστικοῦ φιλμ καὶ τὴν πλατεία ἀποδοχὴ τῆς ταινίας «Τὸ Νησί» ἀπὸ ἓνα λαὸ πού, ἂν καὶ ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερία του μετὰ ἀπὸ 70 χρόνια πνευματικῆς σκλαβιάς, ἀντιμετωπίζει σήμερα τὴν ἐπέλαση τοῦ ντόπιου καὶ τοῦ δυτικότερου ἀρνητισμοῦ καὶ ἀθεϊσμοῦ.

Ὁ κριτικὸς Σεργεῖ Γκόρτσεβ, χαρακτηρίζοντας «Τὸ Νησί» σὰν τὴν καλλίτερη κινηματογραφικὴ ταινία τοῦ 2006, καταλήγει, ὅτι «στὸ σύνολό της, ἡ ταινία μᾶς ἔδειξε ὅτι ἡ Ρωσία δὲν ἔχει μόνο πετρέ-λαια, ἀέριο, διαφθορὰ καὶ ἀνθηκότητα. Καὶ αὐτὸ δίνει μία ἐλπίδα γιὰ τὸ καλλίτερο».

Ἡ Λέκτορας Θεολογίας Λαρίσα Στάχ παρατηρεῖ: «Αὐτὴ ἡ ταινία ἔγινε ὁ δείκτης τῆς καταστάσεως στὴν ὁποία βρίσκεται ἡ σημερινὴ κοινωνία-ἔγινε κατανοητὸ ὅτι γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ δὲν κατάφεραν νὰ πᾶσουν τὴν Ρωσία».

*Ἡ ἔρευνα ἔγινε 3-4 Φεβρουαρίου 2007 σὲ πανρωσικὴ κλίμακα-σὲ 44 νομούς καὶ 100 πόλεις-ἐπὶ 1500 ἐρωτηθέντων καὶ μὲ στατιστικὸ σφάλμα μέχρι 3,6%-ἔδειξε ὅτι τὴν ταινία παρακολούθησε τὸ 69% τῶν κατοίκων τῆς χώρας καὶ ἀπὸ ὅσους τὴν παρακολούθησαν τὸ 69% τὴν ἔκρινε θετικά. «Τὸ Νησί» παρουσιάσθηκε στὰ φεστιβάλ Βενετίας, Τορόντο, Λονδίνου καὶ Θεσσαλονίκης. Στὴν Ἑλλάδα ἡ ταινία ἀγνοήθηκε ἀπὸ τοὺς κινηματογράφους προφανῶς ὡς μὴ ἐμπορεύσιμη καὶ στὰ τηλεοπτικὰ κανάλια τὰ γνωστὰ κυκλώματα θὰ τὴν θεώρησαν καὶ «σκοταδιστικὴ». Κυκλοφορεῖ ὅμως εὐρύτατα ἀπὸ χέρι σὲ χέρι σὲ DVD μὲ ἑλληνικοὺς ὑπότιτλους.

Στὴν δημοσκοπικὴ ἔρευνα* ποὺ ἔγινε, τὰ πιὸ συχνὰ σχόλια, ποὺ ἀκούστηκαν, ἦταν ἡ ἀναφορὰ στὸν ἠθικὸ προβληματισμὸ ποὺ γεννᾷ καὶ στὸ φιλοσοφικὸ της βάθος. Καί, ἰδιαίτερα τονίστηκε, ὅτι τὴ βασικὴ ἰδέα τοῦ φιλμ οἱ πολλοὶ τὴν εἶδαν σὰν πρόσκληση σὲ μετάνοια: «τὸ φιλμ σὲ πλησιάζει στὸν Θεὸ», «θέτει τὰ προβλήματα χρέους, συνειδήσεως, τιμῆς», «δείχνει τὸ θρίαμβο τῆς ἀνθρώπινης συνειδήσεως».

Θὰ κλείσω μὲ ἓνα ἄλλο σχόλιο τοῦ σκηνοθέτη Π. Λουγγίν: «Σήμερα, θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πλέον ζωντανούς κοινωνικοὺς ὀργανισμούς στὴ χώρα καὶ τὴν ταινία αὐτὴ ἀπλῶς προσπαθήσαμε νὰ τὴ διαποτίσουμε μὲ τὴν πνευματικὴ ἐμπειρία, ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ ὅτι δὲν εἴμαστε μόνοι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο».

Κ. Μείχανετζίδης

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Σὲ ἐπικοινωνία χαρᾶς καὶ προβληματισμοῦ, ἡ Πανελλήνια Πρωτοβουλία γιὰ τὴν Ἀποκατάσταση τῆς Κανονικότητας καὶ τῆς Νομιμότητας στὴν Ἐκκλησία θὰ συναντηθεῖ στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ὁδ. Πανεπιστημίου 22, τὴν Τρίτη 5 Φεβρουαρίου 2008 καὶ ὥρα 7 μ.μ. Τὸ μήνυμα τῆς χρονιάς θὰ δώσει ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικόδημος.

Ἡ παρουσία σας θὰ μᾶς δώσει χαρὰ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

